

VESOLJE V AKVARIJU

(Igra, ki je igra)*

Matej Bor

ARNOLD

Jaz sem zemljan.

ANNY

In to po dveh hodèč.

ARNOLD

In kot zemljan ponosen.

ANNY

Še preveč.

ARNOLD

Preveč ponosen pač, da bi dovólil,
dopústil in pristal ali privólil,
da bi ti vesoljani** prej odkrili
nas kot mi nje. Razumeš?

ANNY

Že — po sili.

ARNOLD

In nas ne bodo! Mi ljudje, kot vem,
smo izjemna bitja.

ANNY

Razen dveh izjem.

ARNOLD

In ene ženske.

* Kraj dogajanja: London.

** vesoljani = bitja iz vesolja.

Avtorjeva opomba: Ker menim, da imata oba nedoločnika, dolgi in kratki, v slovenščini domovinsko pravico, uporabljam v tej komediji oba. To ni nobena novost, saj je že Prešeren pisal: »Te videt, grji videti napake...«

ANNY

Toda te ni tukaj.

HARRY

A njen jeziček je.

ANNY

Zato ga suka.

ARNOLD

Pa tudi če bi ne bilí, hudiča,
naj jaz, ki sem zemljan —

ANNY

— rojèn iz ničá,
ki noče biti nič, pa je le nič —

ARNOLD (oponašajoč Greena)

Najdražja moja, bodi vendar blažja,
da ti povem, da jaz kot star zemljan,
nimam zares nobenega razlôga,
da bi navijal zánje —

HARRY (izvleče beležnico, poslovno)

No, za kóga?

ARNOLD

Bilo bi smešno! Da bi jaz navijal,
ko gre za tekmo zemlje in vesolja,
za one tam.

ANNY

Kje pa!

ARNOLD

Jaz bom navijal
za naše moštvo. Tudi šale zbijal,
če bo potrebno, na njegov račun,
saj res ni prida, vendar tak koštrun
pa nisem, da bi blejal —

ANNY

Res, nikar.

ARNOLD

— od blaženosti, če kak časnikar
zapiše, da so tu. Vse to je dim.

HARRY (z beležnico v rokah, poslovno)

Naprej, naprej.

ARNOLD (ki se vse bolj razynema)

Ne, ne, jaz z njim držim,
ki tale hip premišlja nad računi
zato, da jutri tuhtal bo na luni,
kako naprej do Venere, do Marsa,
do Alfe in Omege —

ANNY

Poglejte Marsa,
pa kakšnega — vesolje vam osvaja!

HARRY

In neka ženska mu pri tem nagaja.

ANNY

Zato ta Mars vesolju ne bo kos.

ARNOLD (ki ju ne posluša)

Vse drugo je človeštvu — Thanatos.

ANNY

Kaj pa počnete, Harry?

HARRY

Pišem.

ANNY

Kaj?

HARRY

Kar govori.

ANNY

Se splača?

HARRY

Se.

ANNY

Zakaj?

HARRY (poslovno)

Ker se pač spleča. Arnold, no naprej!
Kaj je s tem Thanatosom? Daj, povej.

ARNOLD

Popolna smrt.

ANNY

Za nepopolni svet.
Res čudno, da poet ni zánjo vnet.

ARNOLD

Popolna smrt. Ti butci, ki v nebó
strmijo, čakajoč, kdaj pridejo!
Če so močnejši od nas, kar so, sevé,
če pridejo k ljudem, ne k njim ljudje,
nam nove zvezde več ne vzidejo;
če so modrejši od nas, kar so, sevé,
če znajo več, kot znamo mi ljudje,
vsi geniji sveta zaidejo.

ANNY

Z njegovim vred, zato je tako hud.

ARNOLD (ki je ne posluša, ogorčeno zasledujoč svojo misel)

No, lep izgled, da srečaš čudo čud
sosednjega osončja, ki pogleda
te magično in reče: Vse je zmeda,
kar tu počenjate. Saj svet ni tak.
Račun zgrešen. Pač napačen predznak.
In če nazadnje te zares prepriča
to čudo, ki ve več ko dva hudiča
in dva bogova vkup? No, kaj potlej
vi, ki jih čakate?

HARRY

Naprej, naprej.

ARNOLD

Še enkrat: Thanatos! In to popoln!
Človeški duh, ki je že itak boln,
bi shiral in zamrl, ker njegov
ponos ne bi prenesel te blamaže,
ki bi prišla nanj z jato polbogov,
saj se nazadnje še lahko izkaže,
da nas ti čudni strici iz daljave
že tisočletja gledajo.

ANNY

Bi črne kave?

ARNOLD

Ne. Hvala.

ANNY

Pa bi ti kar dobro dela.

ARNOLD

In da vedo več — kakšna misel, sirela! —
kot mi o vsem, kar se drži te zemlje?

ANNY

Ti, se je še držiš?

HARRY

Naprej!

ARNOLD

Naj grèm?

HARRY

Le.

ARNOLD

Kaj če njih duh gleda nazaj in vidi,
kako za nos so vlekli faraone,
kaj če vedo, po čem na Atlantidi
prodajali so krave in bonbone,
ali kako je na kitajskem zidi
klel Džingis kan, oblizujoč melone!

ANNY

Bi baldrijana?

ARNOLD

Hvala. Kaj potem,
če res vedo več, kakor mi o vsèm?
Kaj če prekucnejo nam vse na glávo,
seveda z nami vred, da bi tako
udobno poslušáli tisto pravo
modrost, stojéč na glavah?

ANNY

Res, lepo.

Prizor bi bil vsekakor veličasten.

ARNOLD

Posebno, ker bi stal ob nas kak strasten
vesoljni modrijan, ki obravnaval
bi nas ko ljudožerce in predaval:
Prijatelji zemljani, kakor véste,
smo tu zato, da kaj od nas izveste,
ker pa ne veste nič, bo dolga šola:
ta vaša pamet a) je preohola,
da bi bila temù, kar je, zrcalo;
b) le petero čutov je premalo,
da mogli pameti bi dat podatke,
ki so najnujnejši, čeprav za kratke
in bežne sklepe o tem, kar je; in c)
premládi ste ko deca, ki pač ve
stvarem imena, a ne ve, kaj skrito
je za imeni, kar je nam očito.

HARRY

Naprej. Pri c) si. Je še kaj ostalo?

ARNOLD

Le to, da sem govóril le za šalo.

(Odlomek iz drugega dejanja)